

Sygn. akt *XVII AmE 331/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	st. sekr. sąd. Joanna Preizner

po rozpoznaniu 9 października 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powódki od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 17 lipca 2017 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 331/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 lipca 2017 roku nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.) (dalej p.e.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy – (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dalej powód, przedsiębiorca), stwierdził, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. naruszył obowiązki wynikające z koncesji na obrót paliwami ciekłymi, poprzez wprowadzenie do obrotu paliwa ciekłego – oleju napędowego o jakości niezgodnej z obowiązującymi w trakcie prowadzonych kontroli przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z 9 października 2015 roku w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1680) (dalej Rozporządzenie jakościowe) i za to działanie wymierzył karę pieniężną w wysokości 8 000 zł.

Od niniejszej Decyzji powód złożył odwołanie, zaskarżając ją w całości i wniósł o:

1. uchylenie Decyzji i umorzenie postępowania w sprawie;
2. ewentualnie o zmianę Decyzji i odstąpienie od wymierzenia kary;

1. przyznanie stronie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił naruszenie przepisów art. 7, art. 77 i art. 80 k.p.a. poprzez wybiórczą ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie okoliczności świadczących o braku bądź niewielkim stopniu winy po stronie powoda, w szczególności nieuwzględnienie nabycia paliw ciekłych, których jakość została zakwestionowana, a ponadto niewłaściwą ocenę stopnia szkodliwości przypisanego spółce czynu.

Powód wyraził przekonanie, iż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwem z należytą starannością z uwzględnieniem zawodowego charakteru tej działalności, albowiem zakupu paliwa dokonywał od firmy (...) sp. z o.o. w G., z którą prowadził stałą współpracę i która posiadała aktualną koncesję, a jakość paliw została potwierdzona odpowiednimi dokumentami.

Pozwany złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 9 kwietnia 2015 r. nr (...), Prezes URE udzielił powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi (k. 37-40 6 akt sąd.).

Na podstawie powyższej koncesji Koncesjonariusz jest zobowiązany do przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących jakości paliw ciekłych, ochrony środowiska, zasad postępowania z odpadami i bezpieczeństwa ekologicznego, a także wydanych na ich podstawie przepisów wykonawczych, a w szczególności do terminowej realizacji określonych tymi przepisami przedsięwzięć zabezpieczających środowisko przed szkodliwym oddziaływaniem działalności wykonywanej na podstawie niniejszej koncesji oraz do posiadania wymaganych zezwoleń i uzgodnień (warunek 2.2.1. koncesji) oraz nie może czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów (warunek 2.2.3). Ponadto Koncesjonariusz jest zobowiązany do posiadania ważnego dokumentu określającego parametry fizyko - chemiczne danej partii paliwa będącego przedmiotem obrotu, wydanego każdorazowo przez bezpośredniego sprzedawcę tego paliwa, a także wydania na jego podstawie każdemu przedsiębiorcy prowadzącemu obrót paliwami ciekłymi, a innemu odbiorcy na jego żądanie, oświadczenia we własnym imieniu o zgodności parametrów jakości dostarczonego paliwa z parametrami jakości wynikającymi z obowiązujących w tym zakresie przepisów i z zawartej z odbiorcą umowy. W przypadku importu lub przesunięcia wewnątrzspółnotowego paliw ciekłych określonych niniejszą koncesją, Koncesjonariusz jest obowiązany do przeprowadzania kontroli jakości wprowadzanych do obrotu paliw celem sprawdzenia dotrzymywania przez te paliwa parametrów jakościowych wynikających z krajowych norm jakościowych określonych w obowiązujących przepisach oraz przekazania wyników badań odbiorcy. (warunek 2.2.3.).

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez inspektorów (...) Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w S. 26 lipca 2016 r. na stacji paliw w miejscowości (...), prowadzonej przez powoda, ujawniono, że oferował on na tej stacji paliw olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w Rozporządzeniu jakościowym w zakresie temperatury zapłonu, która w badanej próbce wynosiła $45,5^{\circ}\text{C}$, a powinna wynosić min. 55°C (zaniżona temperatura zapłonu o 17,2 %) (protokół kontroli k. 3-6 akt adm.; protokół pobrania próbek k. 7 akt adm.; protokół z badań z dnia 1 sierpnia 2016 r. k. 11 akt adm.).

Pismem z 1 września 2016 roku powód wniósł o przebadanie próbki kontrolnej oleju napędowego w innym laboratorium pod kątem temperatury zapłonu (pismo k.45 akt adm.).

Badania laboratoryjne próbki kontrolnej przeprowadzone 27 września 2016 r. przez (...) sp. z o.o. Dział laboratorium w S. wykazały, że próbka nie spełniała wymagań jakości produktu określonych w Rozporządzeniu jakościowym w zakresie temperatury zapłonu, która w badanej próbce wynosiła <49°C, a powinna wynosić min. 55 °C (zaniżona temperatura zapłonu o 11%) (protokół z badań k.20-21) akt adm.).

Pismem z 12 stycznia 2017 roku Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej z uwagi na naruszenie warunku koncesji poprzez sprzedaż paliw ciekłych niespełniających wymagań jakościowych (k. 24 akt adm.).

W odpowiedzi z 3 lutego 2017 r. powód wskazał między innymi, że przyczyną złej jakości paliwa było zanieczyszczenie oleju napędowego resztkami benzyny, która znajdowała się w cysternie. Na dowód czego przedstawił oświadczenie spółki (...), od której paliwo zostało zakupione (pismo k. 26 akt adm., oświadczenie k.32 akt adm.).

Pismem z 4 lipca 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o zakończeniu postępowania dowodowego oraz poinformował o możliwości zapoznania się w terminie 7 dni od dnia otrzymania powyższego pisma z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Przedsiębiorca nie skorzystał z tego uprawnienia (k. 57 akt adm.).

17 lipca 2017 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję (k. 59-63 akt adm.).

Powód w 2016 r. osiągnął przychód z działalności objętej koncesją w wysokości(...) zł (k. 39 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego bezspornie wynika niezachowanie przez powoda norm jakościowych oferowanego do sprzedaży paliwa, opisanych w ww. rozporządzeniu jakościowym skoro parametry oleju napędowego przekroczyły opisane w ww. rozporządzeniu normy dotyczące temperatury zapłonu oleju napędowego. Prowadzi to do konkluzji, iż powód naruszył warunek 2.2.3. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, albowiem zobowiązywał się w nim do niewprowadzania do obrotu paliw o parametrach jakościowych niezgodnych z parametrami określonymi obowiązującym prawem. Dla odpowiedzialności tej nie ma zatem znaczenia, że mógł zakupić paliwo o niewłaściwej jakości od dostawcy, ponieważ to powód będący koncesjonariuszem gwarantował w koncesji obrót paliwem wyłącznie o prawidłowych parametrach opisanych przepisami prawa. Na odpowiedzialność nie ma więc wpływu ustalenie, że do zanieczyszczenia oleju napędowego resztkami benzyny doszło w cysternie, skoro sam nie przestrzegał warunku, pod jakim koncesja została mu udzielona.

Stwierdzenie naruszenia przez powoda warunku udzielonej koncesji zostało wyrażone przez Prezesa URE w pkt I zaskarżonej Decyzji. Powód wniósł o uchylenie Decyzji w całości, jednakże w uzasadnieniu odwołania sformułował zarzuty dotyczące jedynie orzeczonej wobec niego kary. Powód bowiem nie kwestionował okoliczności sprzedaży na własnej stacji w miejscowości C. oleju napędowego niespełniającego norm, wskazując, iż podmiotem odpowiedzialnym za nienależytą jakość paliwa jest spółka (...), która wyjaśniła, że olej napędowy dostarczony powodowi został zanieczyszczony resztkami benzyny, które znajdowały się w cysternie, w skutek czego olej napędowy miał nieprawidłowe parametry jakościowe w zakresie temperatury zapłonu.

W tej sytuacji należało przyjąć, iż bezspornie doszło do opisywanego w Decyzji naruszenia.

Z kolei wystąpienie naruszenia implikuje nałożenie kary na podmiot niedochowujący wymogów koncesji. Stosownie bowiem do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z

koncesji. Naruszenie jednego z warunków koncesji jest zatem wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisu art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. i wymierzenia na tej podstawie, w oparciu o art. 56 ust. 2 powołanej ustawy, kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, gdyż treść przytoczonego przepisu wskazuje na obowiązek ukarania danego przedsiębiorcy w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze.

W niniejszej sprawie fakt samego zachowania powoda, które prowadziło do naruszenia koncesji nie był między stronami sporny. Wobec tego uzasadnionym stało się nałożenie na powoda kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e., gdyż sama odpowiedzialność za naruszenie warunków koncesji jest odpowiedzialnością obiektywną. Nie jest konieczne wykazanie umyślnej albo nieumyślnej winy ukaranego podmiotu. Jednakże nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia przedmiotowej odpowiedzialności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. III SK 5/10, LEX nr 622205).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. (sygn. akt III SK 36/14, LEX nr 1652700), o ile do zastosowania klasycznych sankcji administracyjnych wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy, o tyle w przypadku nakładania przez organ kary pieniężnej, wymierzania jej wysokości oraz oceny możliwości odstąpienia od jej wymierzenia, istotną rolę odgrywają czynniki o charakterze subiektywnym, odtwarzane w oparciu o analizę całokształtu zachowania karanego przedsiębiorcy, jego motywacji, kontekstu zarzucanego mu naruszenia, czy chociażby wpływu przedsiębiorstwa na uchybienie obowiązujących norm. Jak podał Sąd Najwyższy, ukształtowała się zatem linia orzecznicza, zgodnie z którą przyjęto, że przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykaże, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają mu przypisanie odpowiedzialności za naruszenia przepisów ustawy z uwagi na podjęte przez to przedsiębiorstwo działania o charakterze ostrożnościowo- prewencyjnym.

W niniejszej sprawie nie można natomiast przyjąć, aby powód powziął stosowne działania o takim charakterze. Nie zrobił bowiem wszystkiego co było możliwe, aby nie naruszyć warunków koncesji, nie podjął wszystkich możliwych działań pozwalających na zapobieżenie wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości. Z materiału dowodowego nie wynika, aby powód zorganizował obrót w taki sposób, aby wykluczyć sprzedaż paliwa niespełniającego norm. Przedsiębiorca ograniczał się bowiem do sprawdzania przedstawianych mu przez dostawcę świadectw jakości.

Naruszenie powoda należało zatem przeanalizować przez pryzmat art. 56 ust. 6 p.e., uwzględniając stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Jeśli chodzi o kwestię zawinienia powoda stwierdzić trzeba, że powód nie wykazał się należyłą starannością wymaganą od profesjonalnie działającego na rynku podmiotu. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się zgodnie z art. 355 § 2 k.c. przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Natomiast wyjątkowy charakter działalności koncesjonowanej przemawia za ustaleniem ponadprzeciętnego poziomu staranności, jaką powinien się wykazać koncesjonariusz. Powód niewątpliwie takiej staranności nie wykazał.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału, odnośnie oleju napędowego oferowanego na stacji do sprzedaży 26 lipca 2016 roku powód nie dochował należytej staranności przy prowadzeniu koncesjonowanej działalności gospodarczej, gdyż nie polegał jedynie na dokumentach potwierdzające zgodność paliwa z obowiązującymi normami. Działanie to nie zapobiegło jednak wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości, bowiem jak się okazało, do zanieczyszczenia oleju napędowego resztkami benzyny doszło w cysternie podczas transportu. Opisana okoliczność wskazuje, iż poleganie wyłącznie na certyfikatach paliwa i to wystawionych dla paliwa dostawcy czy producenta nie jest wystarczające w kontekście zabezpieczenia przed obrotem paliwem nietrzymającym norm i sprzedażą takiego paliwa konsumentom. Otrzymywane przez powoda świadectwa jakości nie mogły być bowiem dowodami należytej jakości sprzedawanego przez niego paliwa, gdyż dotyczyły one paliwa znajdującego się w zbiornikach dostawcy czy producenta.

Dodania w tym miejscu wymaga, że Przedsiębiorca jako profesjonalista powinien mieć fachową wiedzę i umiejętności, które pozwolą na stworzenie takiego systemu dystrybucji paliw, aby wykluczyć wprowadzenie do obrotu paliwa złej jakości. Podsumowując, w ocenie Sądu, powód nie wykazał, że posiada procedury czy mechanizmy pozwalające

uniknąć wprowadzenia do obrotu paliw niewłaściwej jakości. W takiej sytuacji wykonywanie przez Przedsiębiorcę czynności niegwarantujących prawidłowej jakości paliwa należy uznać za niewystarczające przy wykonywaniu działalności koncesjonowanej. Dlatego też należało przyjąć, że stopień zawinienia Przedsiębiorcy był duży.

Przy oznaczaniu stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące przesłanek reżimu społecznej szkodliwości czynu określonej w art. 115 § 2 kk na gruncie Prawa energetycznego. Przede wszystkim zaznaczenia w tym zakresie jednak wymaga, iż olej napędowy sprzedawany przez powoda nie spełniał norm w zakresie temperatury zapłonu (norma została przekroczona o 17,2 % i 11%). Natomiast jak wskazał pozwany ma to szczególnie negatywne konsekwencje zarówno dla konsumentów jak i środowiska naturalnego. Wprowadzenie do obrotu oleju napędowego o obniżonej temperaturze zapłonu może narazić użytkownika na zagrożenie pożarowe w czasie jego transportu, przechowywania i stosowania. Niska temperatura zapłonu również stwarza poważne niebezpieczeństwo wybuchu par oleju napędowego podczas nalewania paliwa z dystrybutora do baku lub przy jego przelewaniu z kanistrów, co ma szczególne znaczenie z uwagi na fakt, iż olej napędowy jest paliwem często używanym do napędu maszyn budowlanych i rolniczych. Jednocześnie awarie pojazdów spowodowane paliwem niewłaściwej jakości mogą powodować utratę uprawnień użytkownika pojazdu z tytułu gwarancji lub rękojmi.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż Prezes URE miał uzasadnione powody, aby uznać przedmiotowe naruszenie za czyn o dużej szkodliwości.

Jednocześnie należy stwierdzić, że powód nie udowodnił, aby dane przekroczenie parametrów jakościowych nie było szkodliwe, czy też znikomo szkodliwe. W tym względzie ma bowiem znaczenie, iż w załącznikach do rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych określone zostały parametry paliwa najbardziej korzystne dla konsumentów, środowiska oraz pojazdów nim napędzanych.

Nie można zatem zastosować w stosunku do powoda odstąpienia od wymierzenia kary, o którym mowa w art. 56 ust. 6a p.e., gdyż stosownie do treści tego przepisu jest to możliwe, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Ponadto w zakresie uprzedniej karalności Sąd uwzględnił, że Przedsiębiorca nie był dotychczas karany za naruszenie warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Jeśli chodzi zaś o możliwości finansowe powoda, Sąd posiłkując się informacjami, jak też dokumentami finansowymi przedstawionymi przez niego, uznał, że pozwalają one na wymierzenie wobec niego kary w wysokości 8 000 zł. Podkreślenia wymaga, iż w 2016 r. przedsiębiorca uzyskał przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości (...) zł. Wprawdzie powód wskazał, że w 2017 roku przez 4 miesiące nie prowadził działalności koncesjonowanej, gdyż nową koncesję otrzymał 24 maja 2017 roku, a zatem nie osiągnął dochodów, ponosząc jedynie koszty utrzymania infrastruktury i pracowników. W tej sytuacji niewątpliwie, kara stanowić będzie obciążenie dla powoda i pogorszy jego sytuację finansową, aczkolwiek nie może to przemawiać za jej zmniejszeniem do symbolicznej wysokości, gdyż taka kara nie spełniłaby swojego celu.

Przedmiotowa kara pieniężna w wysokości 8 000 zł ustalona na poziomie (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2016 r. pozostaje więc we właściwej proporcji do uzyskanego przychodu, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e., jednocześnie jest adekwatna do zawinienia i stopnia szkodliwości popełnionego czynu, dotychczasowej karalności i możliwości finansowych, toteż nie została wymierzona z naruszeniem art. 56 ust. 6 p.e.. Poza tym powinna zadziałać wychowawczo na ukarany podmiot, na tyle, aby uchybienia tego rodzaju nie powtarzały się w przyszłości.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 kpc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z którym strona, która przegrała proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do dochodzenia lub obrony jego praw. W związku z oddaleniem

odwołania, to powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.)

SSO Anna Maria Kowalik